

**УКРКООПСІЛКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
ВІННИЦЬКОГО КООПЕРАТИВНОГО ІНСТИТУТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. ректора Вінницького
кооперативного інституту
Світлана КОЛЮТІЙ
«25» березня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Фахового коледжу
економіки і права
Вінницького кооперативного
інституту
Олена ЯКОВЕЦЬ
«25» березня 2025 р.

**ПРОГРАМА ПРОВЕДЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ
СПІВБЕСІДИ З ГЕОГРАФІЇ**

для абітурієнтів, які вступають на основі БЗСО здобуття
освітнього ступеня фахового молодшого бакалавра за
спеціальністю: J2Готельно-ресторанна справа та кейтеринг

РЕКОМЕНДОВАНО

Педагогічною радою
Фахового коледжу Вінницького
кооперативного інституту
від «25» березня 2025 р.
протокол №7

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
природничих, правових та
суспільних дисциплін
від «18» березня 2025 р.
Протокол №8

ВСТУП

Метою проведення індивідуальної усної співбесіди є об'єктивне та неупереджене оцінювання рівня навчальних досягнень осіб, які закінчили заклад загальної середньої освіти і виявили бажання вступити до закладу вищої освіти України.

Програму вступних іспитів з географії розроблено на підставі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти, відповідно до положень «Концепції Нової української школи», до навчальної програми для загальноосвітніх навчальних закладів (Географія 6-9 класи), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698, що розміщені на офіційному веб-сайті МОН.

У програмі знайшли відображення наскрізні для шкільної географії змістові лінії, зазначені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та наскрізні теми, передбачені Концепцією Нової української школи.

Програма вступних іспитів включає всі розділи програмних курсів відповідно структури і змісту шкільної програми з географії у 6-9 класах:

- Географія у 6 класі (*Загальна географія*);
- Географія у 7 класі (*Материки й океани*);
- Географія у 8 класі (*Україна у світі: природа, населення*);
- Географія у 9 класі (*Україна і світове господарство*);

По завданнях, що пов'язані з програмовими вимогами до знань номенклатури по всіх розділах географії та у випадках детальнішої конкретизації з окремих питань, необхідно звертатись до шкільних програм та діючих підручників.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Метою індивідуальної усної співбесіди з географії є:

- визначити рівень набутих знань і умінь;
- оцінити сформованість комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- перевірити здатність застосовувати географічні знання та набуті уміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- встановити ступінь сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

2. РОЗДІЛИ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

№ з/п	Назва розділу	Зміст навчального матеріалу
«ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ»		
1	ВСТУП	Географія як наука про Землю, її природу, населення та його господарську діяльність, про взаємодію природи і людства. Основні друковані та електронні джерела географічної інформації, їх значення. Методи географічних досліджень. Особливості організації власних географічних спостережень.
2	РОЗДІЛ I. Розвиток географічних знань про Землю	Тема 1. Уявлення про Землю у давнину
		Тема 2. Відкриття нових земель та навколосвітні подорожі
		Тема 3. Сучасні дослідження
3	РОЗДІЛ II. Земля на плані та карті	Тема 1. Орієнтування на місцевості
		Тема 2. Способи зображення Землі
		Тема 3. Географічні координати
4	РОЗДІЛ III. Оболонки Землі	Тема 1. Літосфера
		Тема 2. Атмосфера
		Тема 3. Гідросфера
		Тема 4. Біосфера та ґрунти
		Тема 5. Природні комплекси
5	РОЗДІЛ IV. Планета людей	Тема 1. Кількість і розміщення населення на Землі Тема 2. Держави світу Тема 3. Вплив людини на природу
		«МАТЕРИКИ Й ОКЕАНИ»
6	ВСТУП	Материки та океани як об'єкти вивчення регіональної географії. Співвідношення на Землі материків та океанів. Материки і частини світу.
7	РОЗДІЛ I. Закономірності формування природи материків та океанів	Тема 1. Форма і рухи Землі
		Тема 2. Материки й океани — великі природні комплекси географічної оболонки

8	РОЗДІЛ II. Материк тропічних широт	Тема 1. Африка
		Тема 2. Південна Америка
		Тема 3. Австралія.
		Тема 1. Загальні відомості про Антарктиду
		Тема 2. Природа материка
9	РОЗДІЛ IV. Материк Північної півкулі	Тема 1. Північна Америка
		Тема 2. Євразія
10	РОЗДІЛ V. Океани	Тема 1. Тихий океан
		Тема 2. Атлантичний океан
		Тема 3. Індійський океан
		Тема 4. Північний Льодовитий океан
11	РОЗДІЛ VI. Вплив людини на природу материків й океанів	Тема 1. Використання природних багатств материків та океанів
		Тема 2. Екологічні проблеми материків та океанів
	«УКРАЇНА У СВІТІ: ПРИРОДА, НАСЕЛЕННЯ»	
12	ВСТУП	Об'єкти вивчення і методи досліджень фізичної та суспільної географії України. Джерела географічної інформації. Географічні відомості про територію України в минулому. Дослідження Геродота, Гійома Боплана, Степана Рудницького, сучасні географічні дослідження
13	РОЗДІЛ I. Географічна карта та робота з нею	Тема 1. Географічна карта
		Тема 2. Топографічні карти
14	РОЗДІЛ II. Географічний простір України	Тема 1. Україна на політичній карті Європи і світу
		Тема 2. Формування території України. Адміністративно-територіальний устрій України
		Тема 3. Україна на карті годинних поясів
15	РОЗДІЛ III. Природні умови і ресурси України	Тема 1. Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси
		Тема 2. Клімат і кліматичні ресурси
		Тема 3. Води суходолу і водні ресурси.
		Тема 4. Ґрунти та ґрунтові ресурси.
		Тема 5. Рослинність
		Тема 6. Тваринний світ України.
		Тема 7. Ландшафти України.
		Тема 8. Природокористування
16	РОЗДІЛ IV. Населення України та світу	Тема 1. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України
		Тема 2. Розселення
		Тема 3. Етнічний склад населення
		Тема 4. Релігійний склад населення.
		Тема 5. Зайнятість населення в світі й Україні

17	Розділ V. Природа й населення свого адміністративного регіону	Тема 1. Географічне положення, адміністративно-територіальний устрій, історія формування і розвитку. Тема 2. Природа регіону. Особливості природних умов і ресурсів. Природокористування. Об'єкти природно-заповідного фонду. Тема 3. Населення регіону. Кількість та структура населення. Етнічний склад. Особливості зайнятості населення.
«УКРАЇНА І СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО»		
18	ВСТУП	Об'єкт вивчення економічної географії. Взаємодія господарства і природи в географічному середовищі. Економічна географія в системі географічних наук. Значення знань з економічної географії
19	РОЗДІЛ I. Національна економіка і світове господарство	Тема 1. Національна економіка
		Тема 2. Світове господарство
20	РОЗДІЛ II. Первинний сектор господарства	Тема 1. Сільське господарство
		Тема 2. Лісове господарство
		Тема 3. Добувна промисловість.
21	РОЗДІЛ III. Вторинний сектор господарства	Тема 1. Виробництво та постачання електроенергії
		Тема 2. Металургійне виробництво
		Тема 3. Хімічне виробництво. Виробництво деревини, паперу. Виробництво будівельних матеріалів
		Тема 4. Виробництво машин та устаткування
		Тема 5. Виробництво тканин, одягу, взуття
		Тема 6. Виробництво харчових продуктів, напоїв
22	РОЗДІЛ IV. Третинний сектор господарства	Тема 1. Транспорт
		Тема 2. Торгівля
		Тема 3. Туризм
		Тема 4. Наукова діяльність. Освіта. Охорона здоров'я
		Тема 5. Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування
23	РОЗДІЛ V. Глобальні проблеми людства	Географія глобальних проблем людства

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Назвіть способи зображення Землі. План, його основні ознаки. Географічні карти, їх елементи. Масштаб карт.
2. Визначить особливості градусної сітки на глобусі й географічній карті. Географічні координати.
3. Охарактеризуйте будову літосфери, її властивості. Літосферні плити. Рухи земної кори. Землетруси. Вулканізм і вулкани, гейзери.
4. Назвіть основні форми рельєфу суходолу. Найбільші за площею рівнини світу. Найвищі та найдовші гори світу. Рельєф дна океану.
5. Охарактеризуйте води суходолу - поверхневі та підземні. Найдовші, найбільші за площею басейни та наповнюваніші річки світу. Озера. Болота.

Льодовики.

6. Дайте характеристику частинам Світового океану: океани, моря, затоки, протоки. Розкажіть про рух води в Світовому океані та її основних властивостях.
7. Визначить будову атмосфери та склад повітря в тропосфері. Назвіть основні кліматичні показники.
8. Назвіть основні кліматотвірні чинники та визначить кліматичні пояси. Дайте визначення поняттю «клімат».
9. Охарактеризуйте будову біосфери, особливості її поширення на земній кулі. Визначить вплив господарської діяльності людини на біосферу.
10. Назвіть природні комплекси Землі. Визначить природні зони Землі та їх особливості.
11. Охарактеризуйте тектонічну будову, корисні копалини та рельєф Африки. Води суходолу.
12. Охарактеризуйте тектонічну будову, корисні копалини та рельєф Південної Америки. Води суходолу.
13. Визначить загальні риси клімату Південної Америки. Природні зони Південної Америки. Висотна поясність Анд.
14. Охарактеризуйте географічне положення Австралії, її тектонічну будову, корисні копалини та рельєф. Природні зони Австралії.
15. Дайте загальну характеристику Антарктиді та Антарктиці. Географічне положення та особливості дослідження Антарктиди.
16. Назвіть загальні риси клімату Північної Америки, визначить води суходолу та природні зони материка.
17. Охарактеризуйте географічне положення Північної Америки. Тектонічна будова, корисні копалини та рельєф Північної Америки.
18. Охарактеризуйте географічне положення Євразії. Поділ Євразії на дві частини світу, її тектонічна будова, корисні копалини та рельєф.
19. Назвіть загальні риси клімату, кліматичні пояси Євразії, охарактеризуйте води суходолу.
20. Назвіть природні зони Євразії. Вертикальна поясність. Зміни природи материка людиною.
21. Охарактеризуйте географічне положення та дайте загальну характеристику Тихому океану.
22. Визначить географічне положення та дайте загальну характеристику Атлантичному океану.
23. Охарактеризуйте географічне положення та дайте загальну характеристику Індійському океану.
24. Визначить географічне положення та дайте загальну характеристику Північно-Льодовитому океану.
25. Назвіть екологічні проблеми материків та океанів. Міжнародне співробітництво у розв'язанні екологічних проблем.
26. Визначте властивості ґрунтів. Ґрунтовий покрив та вплив господарської діяльності людини на ґрунти, рослинний і тваринний світ.
27. Природні багатства материків та океанів, їх основні види. Наслідки використання ресурсів людиною.
28. Визначить об'єкти вивчення досліджень фізичної та суспільної географії України. Джерела географічної інформації.

29. Назвіть етапи історії географічних досліджень території України та видатних українських географів.
30. Розкрийте особливості географічного положення України. Державна територія України. Державні кордони, розміри території, крайні точки.
31. Визначить форми земної поверхні, формування рельєфу України. Назвіть особливості тектонічної будови України.
32. Корисні копалини України, їх класифікація за використанням. Паливні корисні копалини. Рудні та нерудні корисні копалини.
33. Назвіть кліматотвірні чинники, визначте їх вплив на території України. Визначте кліматичні показники, їх розподіл на території України.
34. Охарактеризуйте поняття клімат, погода та кліматичні ресурси. Назвіть сезонні погодні умови та явища.
35. Назвіть склад вод суходолу. Охарактеризуйте поверхневі води України та своєї місцевості. Дайте характеристику підземним водам України та назвіть основні артезіанські басейни, проблеми, пов'язані з їх використанням.
36. Дайте характеристику поверхневим водам України. Основні річкові басейни та системи. Озера та їх типи. Болота. Водосховища та канали.
37. Охарактеризуйте ґрунти та ґрунтові ресурси України. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення.
38. Визначте різноманітність рослинності України, закономірності поширення рослинного покриву та проблеми його охорони.
39. Визначте різноманітність тваринного світу України, закономірності поширення тваринного світу та проблеми його охорони.
40. Назвіть природні умови та ресурси Чорного та Азовського морів, проблеми їх раціонального використання.
41. Визначить кількість населення в світі та Україні. Назвіть чинники, що впливають на кількість населення: природний рух, міграції.
42. Охарактеризуйте статеві-віковий склад населення світу й України. Тривалість життя населення.
43. Дайте характеристику етнічному складу населення. Найпоширеніші мовні сім'ї. Національний склад населення України.
44. Дайте характеристику лісовому господарству. Назвіть основні лісові пояси світу. Лісозабезпеченість та лісове господарство в Україні.
45. Дайте характеристику вторинного сектору господарства України. Типи електростанцій. Електроенергетика України. Використання відновлюваних джерел енергії.
46. Охарактеризуйте металургійне виробництво. Особливості чорної і кольорової металургії. Виробництво чавуну, сталі, прокату в Україні.
47. Дайте характеристику хімічного виробництва. Чинники розміщення основних виробництв хімічних речовин та хімічної продукції в Україні.
48. Дайте характеристику вторинного сектору господарства України. Харчова промисловість України. Охарактеризуйте виробництво харчових продуктів, напоїв.
49. Дайте характеристику третинного сектору господарства: транспорт. Види транспорту, їх переваги та недоліки. Транспорт України.
50. Дайте характеристику третинного сектору господарства: туризм. Види туризму, чинники його розвитку Міжнародний туризм.

51. Перерахуйте глобальні проблеми людства. Екологічна проблема. Сировинна й енергетична проблеми. Демографічна і продовольча проблеми.
52. Назвіть глобальні проблеми людства. Проблема війни і миру. Проблема тероризму. Демографічна і продовольча проблеми.
53. Охарактеризуйте глобальні проблеми людства, причини їх виникнення. Взаємозв'язки глобальних проблем. Сталий розвиток.
54. Дайте характеристику населенню Європи: демографічні процеси, природний та механічний рух. Демографічна політика. Структура населення регіону. Українська діаспора у країнах Європи.
55. Дайте характеристику економіко-географічному положенню Європи. Склад регіону.
56. Охарактеризуйте сучасну політичну карту світу та окремих регіонів. Головні об'єкти політичної карти.
57. Охарактеризуйте особливості економіко-географічного положення Азії. Склад регіону. Сучасна політична карта Азії. Форми державного правління і територіального устрою країн Азії. Типи країн Азії за рівнем економічного розвитку.
58. Назвіть особливості економіки країн Африки. Первинний сектор економіки. Сільське господарство. Лісове господарство. Добувна промисловість. Вторинний сектор економіки. Особливості розміщення промислових центрів у регіоні.
59. Охарактеризуйте динаміку чисельності населення світу. Природні, соціальні, економічні й екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі. Демографічний перехід, його фази.
60. Охарактеризуйте особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення.
61. Міграції, їх показники, чинники та вплив на відтворення населення і його перерозподіл у світі.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Бали	Оцінка	Критерії оцінювання знань абітурієнтів
I. Початковий 100 балів	1	«2» незадовільно	Абітурієнт розрізняє окремі географічні явища чи об'єкти (гори і рівнини, суша і океан, село і місто, галузь і т.д.) та з допомогою викладача знаходить їх на карті
100-109 балів	2		Абітурієнт за допомогою екзамєнатора відтворює окремі факти на елементарному рівні, розрізняє один або декілька запропонованих географічних об'єктів та з допомогою викладача намагається знайти їх на карті
110-119 балів	3		Абітурієнт дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; за допомогою екзамєнатора знаходить їх на карті, може самостійно розрізнити окремі географічні поняття
II. Середній 120-129 балів	4	«3» задовільно	Абітурієнт частково відтворює текст підручника, дає нечітке визначення основних понять і термінів за допомогою екзамєнатора. Називає, відповідно до конкретної теми, компоненти географічної оболонки та складові господарства; повторює за зразком практичну роботу; під час відповіді намагається користуватися географічною картою
130-139 балів	5		Абітурієнт відтворює частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом. Намагається робити висновки без підтвердження їх прикладами; частково володіє обов'язковою географічною номенклатурою
140-149 балів	6		Абітурієнт самостійно дає більшість визначень, передбачених темою, відтворює значну частину вивченого матеріалу у відповідності з його викладом у підручнику. На середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою
III. Достатній 150-159 балів	7	«4» добре	Абітурієнт має достатні географічні знання і застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій. Має цілісне уявлення про природні та суспільні явища, вміє вести спостереження за навколишнім середовищем; достатньо володіє картографічним матеріалом
160-169 балів	8		Абітурієнт засвоїв основні уявлення, поняття і категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і

			населення, показує їх зміну у часі. Вміє наводити приклади взаємодії людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру
170-179 балів	9		Абітурієнт на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарстві; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом
IV. Високий 180-189 балів	10	«5» відмінно	Абітурієнт усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; вільно застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом
190-199 балів	11		Абітурієнт має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження і висновки, вміє працювати з рекомендованими викладачем джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію
200 балів	12		Абітурієнт володіє ґрунтовними географічними знаннями у межах вимог навчальної програми, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки і узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

№ п/п	Назва	Автор	Клас	Видавництво	Документ про надання грифа
1	Географія (підручник)	Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш.	7	Генеза	Наказ МОН від 20.07.2025 № 777
2	Географія (підручник)	Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р.	8	Літера ЛТД	Наказ МОН від 10.05.2016 № 491
3	Географія (підручник)	Довгань Г.Д., Стаднік О.Г.	8	Ранок	Наказ МОН від 10.05.2023 № 491
4	Географія (підручник)	Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш.	8	Генеза	Наказ МОН від 10.05.2021 № 491
5	Географія (підручник)	Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш.	9	Генеза	Наказ МОН від 20.03.2017 № 417
6	Географія (підручник)	Стаднік О.Г., Довгань Г.Д.	9	Ранок	Наказ МОН від 20.03.2017 № 417
7	Географія (підручник)	Топузов О.М., Надтока О.Ф.	9	Оріон	Наказ МОН від 20.03.2017 № 417
Додаткова література					
8	Загальна географія. Тестовий контроль знань	Башкесв О. А.	6	Літера ЛТД	Лист ПТЗО від 06.08.2024 № 14.1/12-Г-1482
9	Географія. 7 клас. Опорні конспекти	Капіруліна С. Л.	7	ВД «Весна»	Лист ПТЗО від 30.07.2025 № 14.1/12-Г-973
10	Географія 8 клас. Опорні конспекти «Україна в світі: природа, населення»	Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р.	8	ФОП Сисин О.В.	Лист ІМЗО від 25.04.2016 № 2.1/12-Г-186
11	Географія в опорних схемах і таблицях	Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р.	6-11	Абетка	Лист ІМЗО від 23.05.2019 № 22.1/12-Г-291